

רבנו נחמן מברסלב

פירושים

על

פרשת השבוע

פנינת
מסתמין

ושפטו את העם משפט צדק

והנה כל המשפטים שבין בני ישראל בין אחד לחברו בשעושיין משפט צדק ביניהם זה בחינת תשובה, כי משיבין הדבר למקומו ושרשו, כי זה רצה לגזל את חברו ולהוציא הדבר משרשו ולהכניסו למקומות החיצוניים על-ידי העברה של גזלה וכפירה. ובשעושיין משפט אמת וצדק ומבררין הדין אמת אזי חוזר המעות או החפץ למקומו ושרשו. וזה בחינת תשובה. ועל-כן נקרא בחינת משפט שלום, כמו שכתוב: "אמת ומשפט שלום שפטו", כי עקר המשפט הוא לעשות שלום בין התובע והנתבע כי יקב הדין את ההר. ואחר-כך נעשה שלום ביניהם על-ידי המשפט אמת, כמו שכתוב: "אמת ומשפט שלום שפטו". וכשנעשה שלום ביניהם בין התובע והנתבע על-ידי המשפט צדק מזה בעצמו נעשה למעלה בחינת יחוד, כי פאתערותא דלתתא אתער לעלא, כי התובע והנתבע, שהם מלוה ולווה וכיוצא, הם בחינת נקדה עלאה ונקדה תתאה, כי מלוה ולווה שהם תובע ונתבע, שזהו תובעו מה שנתחייב לו, הם בבחינת חמה ולבנה כידוע, כי החמה הוא בחינת משפיע, בחינת נקדה עלאה, בחינת מלוה. והלבנה הוא בחינת לוה, בחינת מקבל, בחינת נקדה תתאה. וכשנעשה ביניהם הכחשה וקטמות זה בחינת פרוד, חס ושלום, בין שתי הבחינות הנ"ל, ועל-כן המשפט הוא דבר גדול מאד ועליו העולם עומד, כי על-ידי המשפט על-ידי זה עושיין שלום ביניהם. ואזי נתעורר גם למעלה, כבכיכול, היחוד בין חמה ולבנה, בין נקדה עלאה לנקדה תתאה, כי המשפט הוא בחינת תשובה וכו'. (הלכות פ"ח והרשאה - הלכה ב, אות ב)

ושפטו את העם משפט צדק

אמרו רבותינו ז"ל: אין דנין בלילה רק ביום. כי יום ולילה הם בחינת אמת ואמונה כידוע. ועקר אחיות השקר והספרא אחרא הוא בבחינת לילה שהוא בחינת אמונה. ועל-כן בלילה האמונה בקטנות ונגדלת באור היום בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך, כמובא במקום אחר (סימן לח). כי עקר תקון האמונה הוא על-ידי אמת, כמו שכתב רבנו במאמר ז (לקוטי מוה"ר חלק א): צדק כד אתחברת באמת אתעבידת אמונה, עין שם. ועל-כן עקר המשפט ביום שהוא בחינת אמת, שעל-ידיה מעלין ומתקנין האמונה כנ"ל. ואזי נעשה יחוד אמת

ואמונה, שהם בחינת ערב ובקר, בבחינת ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. וזה נעשה על-ידי דין אמת שנאמר בו גס"בן: "וכל העם נצב עליך מערב עד בקר". כי עקר המשפט והדין הוא לתקן האמונה הנפולה שנפגמה אצל אלו הפעלי דינים, כי אחד מהם בודאי אינו נושא ונותן באמונה. ועל-ידי הדין אמת מעלין ומתקנין האמונה כנ"ל בבחינת צדק כד אתחברת באמת אתעבידת אמונה. ונעשה יחוד אמת ואמונה ערב ובקר כנ"ל. ועל-כן עקר המשפט ביום, כמו שכתוב: "ודינו לבקר משפט", כי אז מאיר האמת, שעל-ידי זה נתתקן ונגדל האמונה בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך. וזה בחינת ושפטו את העם משפט צדק, זה בחינת צדק כד אתחברת באמת וכו', כי משפט זה בחינת אמת, כמו שכתוב: "משפטי ה' אמת", כמובא בדברי רבנו ז"ל. וזהו משפט צדק. בחינת צדק כד אתחברת באמת אתעבידת אמונה, כי זה עקר ישיבת הדינים לתקן האמונה על-ידי האמת שיתחבר צדק ומשפט, אמת ואמונה כנ"ל. (הלכות דינים - הלכה ב, אות ה)

לא תטה משפט לא תכיר פנים

השני פעלי דינים הבאים לדין ומכחישיין זה את זה ואחד מהם טוען שקר בודאי. והוא בחינת פגם אמונה, כי היה צריך לעשות משא ומתן באמונה, כמו שאמרו (שבת לא): נשאת ונתת באמונה. וזה מכחיש בעמיתו וטוען שקר ואין לו נאמנות נמצא בשעה שבאים לדין הוא בחינת פגם אמונה. וצריך לתקן ולברר האמונה, ולברר האמת עם מי, אך אי אפשר לבשר-ודם לידע עם מי האמת, כי השקר מחפה על האמת, כי קשה להכיר בין הטוען אמת להטוען שקר, ומה יעשה הדין להוציא הדין לאמתו. העצה והתקנה לזה הוא ענין הנאמר אצל תפלה שהיא גס"בן בחינת אמונה, דהינו שצריך הדין לראות שידבר דבור אמת, דהינו שהמשפט שהוא רוצה לפסק על הפעלי דינים יהיה באמת בלי שום הטוה לשום צד, כמו שכתוב: "לא תטה משפט" וכמו שהזהירה התורה וחכמינו ז"ל על זה כמה פעמים, כי זה העקר. ועל-ידי שהדין נזהר בזה מאד וכל דבריו הם רק באמת, כפי מה שנראה לעיני שכלו האמת על פי דין תורתנו הקדושה, או על פי שכלו אם רואה שהוא דין מרמה, כמבאר בשלחן ערוך, ואזי כשכל דבריו הם רק באמת ואינו נוטה לשום צד, אזי נתקנים: "אלקים נצב בעדת אל בקרב וכו'". כי אזי ה' יתברך עומד שם בעדת הדינים הפשרים אשר דבריהם באמת, כי אמת הוא אור ה' יתברך בעצמו, כבכיכול. ועקר השתוקקות של ה' יתברך

אינו אלא אל האמת. ואזי הדבור אמת שהוא אור ה' יתברך בביכול, מאיר להדין. ואזי זוכה לראות האמת עם מי מהבעלי דינים, וזוכה שיתברר לו הדין לאמתו, כי הדבור אמת של הדין מאיר ומגלה האמת מתוך החשך והשקר של שפגגו שמוען שקר.

וזה בחינת הדין דין אמת לאמתו, שאמרו חכמינו ז"ל, שדקדקו המפרשים תבת 'לאמתו', אף על פי הנ"ל מדקדק היטב. 'לאמתו' דיקא, כי בודאי יכול להיות שהדין ידין דין אמת על פי התורה לפי טענתם, ואף על פי כן יחייב את הזכאי על פי האמת, אבל באמת כשהדין נזקק מאד שיהיה כל דבריו באמת בלי שום הטויה כנ"ל, אזי מאיר לו האמת שהוא אור ה' יתברך בעצמו, בביכול, וזוכה לראות האמת לאמתו, כי נתגלה האור מתוך החשך על ידי הדבור האמת שהוא בחינת אור ה' יתברך בעצמו, בביכול, כנ"ל והבן היטב. וזהו בחינת הדין דין אמת לאמתו, 'לאמתו' דיקא כנ"ל. (הלכות דינים – הלכה א, אות ב)

טז,ב

צדק צדק תרדף למען תחיה

הדינים צריכין לעלות המלכות מנפילתה, כי אלו שיש ביניהם הריב הוא בחינת נפילת המלכות שנפל אצלם, כי מחק המלכות שיתנהגו בני אדם בישר ולא יעשה שום אחד עולה נגד חברו, רק שיהיה ביניהם שלום ושלחה, כמו שאמרו: הוי מתפלל בשלומה של מלכות, שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו. ואלו הבעלי דינים שלא התנהגו בישר בחק המלכות עד שנעשה ריב ודין ביניהם, נמצא, שהמלכות נפל אצלם, ועל כן מצותם שיישאו אל המשפט לפני הדינים והם מעלין פגם המלכות מביניהם ועושים שלום ופוסקין הדין. ועל כן צריכין בכל פעם לחקר הדין בשכלם, כדי להעלות המלכות, שעקר עליה אל השכל שמשם חיותה (כמו בא לקוטי מוהר"ן חלק א – סימן ל, עין שם). וזה "צדק צדק תרדף למען תחיה" דיקא. כי על ידי הבית דין יפה שהם מעלין המלכות אל אור הפנים שמשם מקבלת חיותה כנ"ל, על ידי זה נמשך חיות גם למטה, כי כלם מקבלים חיות על ידיה. (הלכות דינים – הלכה א)

טז,ב

צדק צדק תרדף למען תחיה

מחין של ארץ-ישראל הם בחינת נעיונות התורה. בחינת שלום. ומחין של חוץ לארץ הם בחינת חובלים בחינת מחלקת. ועל ידי צדקה בפרט צדקה

של ארץ-ישראל נעשה כלי לקבל השפעת הנעם הזה. ומנעם העליון נמשכת ההולדה שזוכה האדם לבנים שעל ידם נתגלה כבודו יתברך ביותר. כי עקר התגלות כבוד השם יתברך הוא על ידי האדם כנ"ל ועל כן על ידי זה נתתקנין המחין של חוץ לארץ. כי כל קלקולם היה על ידי פגם הכבוד. ועל כן בודאי על ידי התגלות הכבוד יכולין להתתקן. אבל בשחם ושלום המחין של חוץ לארץ פגומים הרבה על ידי שפגמו הרבה בכבודו יתברך אז אין יכולים להתתקן אדרבא אלו המחין של חוץ לארץ פגומין גם המחין של ארץ-ישראל שהם בחינת שלום ואז נעשה מחלקת.

וזהו בחינת צדק צדק תרדף, שפונתה בהצדקה שתתן יהיה למען הצדק לבד כדי לקיים מצות צדקה כרצונו יתברך לא בשביל כבוד עצמו כלל. כי לפעמים כשפוגמים בזה ומתכוננים בהצדקה בשביל כבוד עצמו חס ושלום, אזי יש בזה להחובלים לפגם את הנעמיים, עד שגם הם נתקלקלים חס ושלום וכנ"ל. ואז הוא חס ושלום מקום הצדק שמה הרשע. כי החובלים בחינת רשע התגברו על הנעמיים שנמשכו על ידי הצדק דהינו על ידי הצדקה. ועל כן הזהיר הפסוק צדק צדק תרדף, שתכונ בהצדקה למען הצדק לבד. ואז ישאר הצדק על מקומו בשלמות, כי אדרבה הצדק יתקן גם החובלים. וזהו גם כן בחינת צדק צדק תרדף שתי פעמים. כי גם החובלים נתהפכים לצדק כשפונתו בצדקה באמת שנותן צדקה למען הצדקה לבד, בבחינת צדק צדק תרדף. וזהו למען תחיה וירשת את הארץ, כי על ידי זה זוכים לארץ-ישראל ששם עקר השפעת הנעם. וזהו למען תחיה וכו', כי עקר החיות מבחינת הנעם, כמו שכתוב תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימינך נצח. וזהו נעמות בימינך נצח דיקא שישאר הנעיונות לנצח ולא יוכלו החובלים לקלקלו חס ושלום. (הלכות תפלת המנחה – הלכה ו, אות ו; ועין קצור לקוטי מוהר"ן חלק ב, תורה עא)

י"ח

כי יפלא ממה דבר למשפט ...

וקמות ועלית

כשרוצה האדם לילך בדרך התשובה אז צריך להיות בקי בהלכה, וצריך להיות לו שני בקיאות בחינת בקי ברצוא בקי בשוב בקי בעיל בקי בנפיק, שזה בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך, הינו לאחז את עצמו בהשם יתברך תמיד הן בעליה הן בירידה, וזה עקר שלימות דרכי התשובה. אף זה הבקיאות אף על פי שבאמת העקר הוא פשיטות ותמימות, אבל זה הפשיטות ותמימות

להיותנו כהיום הזה. ועל-כן שערי בית-המקדש לא שלטה בהם ידי אויב, בשביל שחלקו כבוד לארון, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי התגלות ההלכות הם בחינת שערים, כי הם פותחין שערי החכמה והמדע הקדושה לדעת ולהכיר אותו יתברך. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: "אהב ה' שערי ציון מכל משכנות יעקב". אוהב ה' שערים המצינים בהלכה וכו', וכמו שפרשו רבותינו ז"ל לענין תלמידי חכמים העוסקים בתורה. ועל-כן השערים של הבית-המקדש לא שלטו בהם ידי אויב רק טבעו בארץ שעריה, להורות שהשערים שהם בחינת ההלכות שנתגלו בבית-המקדש לא שלטו בהם ידי אויב, כי רק הם נשארו לנו, רק שטבעו בארץ שעריה, אבל הצדיקי אמת בכל דור ודור שהם בחינת ראש בית, הם מעלים ומגלים לנו בכל דור כל השערים, שהם בחינת ההלכות, כי בשביל זה טבעו בארץ ולא נמסרו ביד אויב כדי שיהיה בה לכל מי שירצה לגלותם ולהעלותם מעפר. (הלכות חלקת שתפים - הלכה ה, אות יג)

י"א

לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל

באמת צריכין לבקש ולהתחנן הרבה לפני השם יתברך שיוזבה לדעת איד להתנהג בענין של צמצום ההתלהבות, כי בודאי צריכין להתגבר מאד לכסף ולהשתוקק להשם יתברך תמיד בהשתוקקות עצום, אך אף-על-פי-כן צריכין לצמצם ההתלהבות שלא יהיה יותר ממדרגתו. ועל-כן אי אפשר להיות איש הישראלי באמת, כי אם בשזוכין להתקרב לצדיקים אמתיים, והם יורו אותו את הדרך אשר ילך בה ואת המעשה אשר יעשה, באופן שיהיה ההתלהבות והתשוקה פראוי בהדרגה ובמדה. וזה שצויתה תורה: "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל", כי רק החכמים והצדיקים אמתיים הם יודעים איד לצמצם את האור פראוי בהדרגה ובמדה, לבלי לנמות ימין ושמאל. כי אף-על-פי שמשנה רבנו כבר מסר לנו את התורה הקדושה, שהיא כלה בחינת מדות וצמצומים הקדושים לקבל את האור הקדוש של אין-סוף, אף-על-פי-כן אנו צריכין בכל דור ודור לחכמי הדור, שיפרשו לנו את התורה הקדושה בחכמתם הקדושה, כי התורה הקדושה היא בערכנו בחינת אין-סוף, רק החכמים הקדושים הם יודעים ללמד עמנו ולפרש לנו את התורה הקדושה באר היטב, למען נוכל לקבל אור התורה בהדרגה ובמדה בערכנו כפי הדור וכפי הזמן. וזה בחינת הגדרים והסינים שעושין החכמים בכל דור ודור, עין פנים.

בעצמו לזכות להכנים זאת היטב בלב בני אדם, הוא עמק ונפלא מאד, ועל זה נאמר כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם וכו' וקמת ועלית אל המקום וכו', שהוא הבית המקדש. ועל בן שם עקר ההלכה ברורה כי שם היו יושבין הסנהדרי גדולה והכהנים והזקנים ומבררין כל ההלכות. ועקר ההלכה ברורה ומשנה ברורה הוא לזכות להלכות כאלו שמכניסין קיום התורה, כי לא המדרש הוא עקר אלא המעשה. ועל בן כל המבקש ומחפש אחר דרכי ה' ועבודתו יתברך היה צריך לעלות לשם ולקבל מהם. ועכשו שחרב הבית המקדש בעוונותינו הרבים, עקר התקון הוא על ידי הצדיקי אמת שהם בחינת משה בחינת הבית המקדש, כי כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו. אבל צריכין לסבל בזיונות ושפיכות דמים הרבה קדם שזוכין להתקרב להם וגם אחר כך, ומכל שכן שצריכין לסבל בעם וקפידות שבועם עליו לפעמים רבו הצדיק בעצמו כי כל זה לטובתו. ואז זוכה להיות בקי בהלכה הנ"ל, אשר הבקיאות הזה דהינו שיוכל להחזיק את עצמו בהשם יתברך תמיד בכל מקום שהוא שם אפלו בשאול תחתיות ומתחתיו עד אין קץ ואין תכלית, זה הלמוד עמק ונפלא מאד, וצריכין לשקד הרבה על דלתי בית המדרש של אנשי אמת העוסקים בלמוד הזה, עד שיוזבה לקים זאת באמת. ועקר אריכת הגלות הוא מחמת שאין משתדלין להתקרב לצדיקי אמת לקבל מהם בקיאות הזאת. כי צריכין לבקש ולהפיש הרבה אחר רבי כזה שידע מבקיאות הזאת, כי אפלו גדולים ומנהיגים לאו כל אחד זוכה לידע מזה. ועל ידי ההשתדלות והבקשה והחפוש אחר הצדיק האמת, וסובל בזיונות ושפיכות דמים הרבה בשביל זה, על ידי זה זוכה לתשובה שלמה, על ידי שמקבל ממנו בקיאות בהלכה הנ"ל. (הלכות ברפת הפרות - הלכה ה, אות יג לפי אוצר היראה - צדיק, אות מט)

י"ב

כי יפלא ממך דבר למשפט ... וקמת ועלית

אף-על-פי שנסתלקו הצדיקי אמת, אבל חדושי תורה שלהם, שהם ההלכות שגלו נשארו לנו. וכן אף-על-פי ששחרב הבית-המקדש, אבל כל התורה וההלכות שעסקו בהם בבית-המקדש בלשפת הגזית נשארו לנו, כי כל הלכות התורה שאנו יודעין עתה כלם קבלנו מהבית-המקדש, כמו שכתוב: "כי מציון תצא תורה וכו'". כמו שכתוב: "כי יפלא ממך דבר למשפט וקמת ועלית וכו'". כי עקר ברור כל ההלכות שקבלנו ממשנה רבנו לא היה אפשר לבררם לנו בשלמות כי אם על-ידי שנבנה הבית-המקדש ושם ישבו הסנהדרי גדולה ובררו לנו כל ההלכות

(הַלְכוֹת נְדָרִים - הִלְכָה ג, אוֹתוֹת ד ה לְפִי אוֹצֵר הִירָאָה - יִרְאָה וְעוֹבְדָה, אוֹת עא)

י"ט

וְהִיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בּוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו

עַקֵּר הַמְלָכוֹת הוּא עַל יְדֵי עֲצוֹת. וְעַל בֶּן כָּל מְלֶךְ יֵשׁ לוֹ יוֹעֲצִים. כִּי עַקֵּר בְּנֵי הַמְלָכוֹת הוּא מִבְּחִינַת עֲצוֹת כִּידוּעַ. וְעַל בֶּן עַקֵּר הַלּוֹקֵת מְלָכוֹת בֵּית דוֹד הִיָּה עַל יְדֵי פָגֶם הַעֲצוֹת, אֲשֶׁר לֹא רָצָה רַחֲבֵעַם לִשְׁמַע לַעֲצַת הַזְּקֵנִים וְהִלְךְ אַחֵר עֲצַת הַנְּעָרִים. וְעַקֵּר קִיּוֹם מְלָכוֹת יִשְׂרָאֵל הוּא עַל יְדֵי עֲצוֹת דְּקָדְשָׁה שֶׁהוּא תַרְי"ג עִמּוֹן שֶׁהֵם כָּלֵל הַתּוֹרָה, וְזֶה שְׂכַתּוֹב אֲצֵל מִצְוֹת הַמְּלֶךְ וְהִיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בּוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו לְמַעַן יֵאָרֶיךָ יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ. (הַלְכוֹת הַכֶּשֶׁר פְּלִים - הִלְכָה ב, אוֹת ז לְפִי אוֹצֵר הִירָאָה - עֲצָה, אוֹת כא)

י"ב

לְבַלְתִּי רוּם לְבָבוֹ מֵאַחֵיו

עַקֵּר שְׂבִירַת הַגְּאוּת הוּא בְּכֶסֶף וּמָמוֹן, שֶׁהוּא עֲשִׂירוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלָכוֹת, כִּי עַקֵּר הַמְּמַשְׁלָה וְהַגְּדֵלָה הוּא אֲצֵל הַעֲשִׂיר, כִּי הַכֹּל צָרִיכִין אֵלָיו. וְעַל־כֵּן הוּא צָרִיךְ לְזַהֵר בְּיוֹתֵר מִגְּאוּת, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב: "הַשֹּׁמֵר לֶךְ וְכוּ' וְכֶסֶף וְזָהָב יִרְבֶּה לֶךְ וְכֹל אֲשֶׁר לֶךְ יִרְבֶּה, וְרֵם לְבָבְךָ וְשִׁכַחְתָּ וְכוּ'", כִּי עַקֵּר הַגְּאוּת וְהַתְּנַשְׂאוּת הוּא בְּעִנְיַן הַמָּמוֹן וְהַחֲפָצִים שֶׁל הָאָדָם, כַּנִּרְאָה בַּחוּשׁ, שֶׁמְקַטְּנִין עַד גְּדוּל רַבִּם אוֹבְדִים עוֹלָמָם עַל־יְדֵי תַאוּת מָמוֹן, וְהַעֵקֵר עַל־יְדֵי הַגְּאוּת וְהַכְּבוֹד, עַל־יְדֵי שֶׁכָּל אֶחָד רוֹצֵה לְהַתְּנַהֵג לְמַעַלָּה מִמֶּה שִׁישׁ לוֹ, עַד שֶׁהִרְבֶּה אוֹבְדִים עוֹלָמָם עַל־יְדֵי זֶה, כַּמְבֹאֵר בַּפְּנִים. וְעַל־כֵּן הַזְּהִירָה הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַל הַמְּלֶךְ שֶׁלֹּא יִרְבֶּה לוֹ כֶּסֶף וְזָהָב, לְבַלְתִּי רוּם לְבָבוֹ מֵאַחֵיו, כִּי עַקֵּר אֲחִיוֹת הַגְּאוּת בְּיוֹתֵר הוּא בְּמָמוֹן, כִּי הַמָּמוֹן וְהַעֲשִׂירוֹת הוּא בְּחִינַת מְלָכוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת בַּת־עֵינַן, דְּכָל גּוֹנִין אֶתְחַזְּנִין בָּהּ, כִּידוּעַ. וְעַל־כֵּן הַכֶּסֶף יַעֲנֶה אֶת הַכֹּל, כִּי כָּל הַחֲפָצִים שֶׁבְּעוֹלָם נִמְשָׁכִין מֵהַגּוֹנִין עֲלָיו, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּדוּת, וְכֹלָם כְּלוּלִים בְּבַת־עֵינַן, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשִׂירוֹת וּמְלָכוֹת, וְעַל־כֵּן שֵׁם בְּהַמָּמוֹן עַקֵּר הַנְּסִיּוֹן שֶׁל הַגְּאוּת וְהַכְּבוֹד, שֶׁכּוֹלֵל כָּל הַמְּדוּת, כַּמְבֹאֵר בַּפְּנִים, כִּי הוּא בְּבִחִינַת בַּת־עֵינַן, שֶׁנִּגְדָּה זֶה דִּיקָא יֵשׁ בְּחִינַת קְלַפַּת נְגִיָּה, שֶׁשֵּׁם עַקֵּר הַנְּסִיּוֹן וְהַבְּחִירָה. (הַלְכוֹת עֶרְלָה - הִלְכָה ה, אוֹת ז לְפִי אוֹצֵר הִירָאָה - מָמוֹן וּפְרֻנְסָה, אוֹת סד)

י"ד

וְרֵאשִׁית גִּזְוֹ צֹאנְךָ תִּתֵּן לוֹ

וְזֶה בְּחִינַת מִצְוֹת רֵאשִׁית הַגִּזְוֹ לִתֵּן לַכֹּהֵן. כִּי גִזְוֹ הַצֹּאן הֵם בְּחִינַת הַלְכוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה כַּמְבֹאֵר

בְּהַתּוֹרָה "תִּהְיֶה לְדוֹד" (לְקוּמֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א - סִימָן יב) בְּבִחִינַת כְּבָשִׂים לְלְבוּשָׁה בְּבִחִינַת כְּרַחֵל לְפָנֵי גְזוּיָה שְׂגוּזוּיִן מִמָּנָה הַלְכוֹת. וְזֶה בְּחִינַת פְּרֻנְסָה וְעֲשִׂירוֹת, כִּי כָּל הַעֲשִׂירוֹת נִמְשָׁךְ מֵהַצֹּאן בְּבִחִינַת וְעֲשִׂירוֹת צֹאנְךָ שֶׁמְעֲשִׂרוֹת אֶת בְּעִלְיָהּ כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. כִּי הַעֲשִׂירוֹת נִמְשָׁךְ מֵהַלְכוֹת שְׂגוּזוּיִן מִבְּחִינַת הַצֹּאן בְּבִחִינַת בְּשִׂמְלָה עֶשֶׂר וְכְבוֹד כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב בְּהַתּוֹרָה הַגִּזְוֹ. וּמִחֲמַת שֶׁהַעֲשִׂירוֹת נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת שְׂמָאל הַגִּזְוֹ, עַל־כֵּן מְכַרְחַת הַתְּנָא לְפָל כְּלַמּוּדוֹ לְאִיזָה בְּחִינַת דְּקָה שֶׁל בְּחִינַת שְׂלֵא לְשִׁמָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׂמָאל כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ פְּרֻנְסָה וְעֲשִׂירוֹת. וְעַל־יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ שֶׁהַלְמָדוֹן שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה שְׂבַעֲעַל פֶּה שֶׁהֵם אֵלּוֹ הַלְכוֹת הוּא מִתְּנַגֵּד עַל הַצְּדִיקֵי אָמֶת כִּי לֹא זָכָה נַעֲשִׂית הַתּוֹרָה אֲצֵלוֹ סֵם מוֹת. כִּי הַלְמָדוֹן הַמִּתְּנַגֵּד אֵינוֹ רוֹאֶה בְּהַתּוֹרָה כִּי אִם בְּחִינַת שְׂלֵא לְשִׁמָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת לְבָן וְנַעֲשֶׂה אֲצֵלוֹ פֶּה לְדַבֵּר עַל הַצְּדִיק עֵתָק וְכוּ' כַּמְבֹאֵר שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַגִּזְוֹ בְּאֵר הַיֵּטֵב:

וְזֶה בְּחִינַת רֵאשִׁית הַגִּזְוֹ שְׂצוֹתָה הַתּוֹרָה לְתַנּוּ לַכֹּהֵן אִישׁ הַחֶסֶד שֶׁהוּא בְּחִינַת יָמִין כְּדִי לְבַרֵּר וּלְזַכֵּךְ וּלְהַעֲלוֹת אֶת גִּזְוֹת הַצֹּאן שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלְכוֹת הַגִּזְוֹ שִׁיעֲלוּ וַיִּכְבְּלוּ כֹּלָם בְּבִחִינַת יָמִין בְּחִינַת לְשִׁמָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַכֹּהֵן אִישׁ הַחֶסֶד שֶׁהוּא בְּחִינַת יָמִין שְׂנַכְלָלֵת כָּל הַגִּזְוֹה בְּהַכֹּהֵן עַל־יְדֵי הַרֵאשִׁית שְׂנוֹתְנִין לוֹ שְׂעַל־יְדֵי זֶה מַעֲלִין אוֹתוֹ לְבְּחִינַת יָמִין. וְעַל־כֵּן נִצְטוּיֵנוּ לִשְׁמַע הַלְכוֹת מִהַכֹּהֵן כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לִיעֲקֹב וְכוּ' וְכַתִּיב וְקָמַתְּ וְעַלִּיתְּ אֶל הַמָּקוֹם וְכוּ' וְעֲשִׂיתְּ כֹּכָל אֲשֶׁר יוֹרוּ אֶתְכֶם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְכוּ' כִּי הַכֹּהֵן בְּבִחִינַת יָמִין וְזוֹכָה לְבַרֵּר כָּל הַלְכוֹת לְבְּחִינַת יָמִין בְּחִינַת לְשִׁמָּה שְׂזֶה עַקֵּר בְּרוּר הַהִלְכָה לְאַמְתָּתָה כִּי כָּל הַכֹּהֲנִים הֵם בְּנֵי אֶהְרֹן הַכֹּהֵן הַרֵאשִׁי שְׂזָכָה לְכַהֵן עַל־יְדֵי שְׂלֵא נִתְקַנָּא בְּאַחֵיו מִשֶּׁהַ קִּטְּנִין מִמֶּנּוּ בְּשָׁנִים אֶדְרַבָּא קַבְלוּ עֲלֵיו לְרַב כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב וְרֵאדָּה וְשִׁמְחָה בְּלָבוֹ שְׂעַל־יְדֵי זֶה זָכָה לְכַהֵן כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. וְעַל־כֵּן זָכָה אֶהְרֹן שֶׁהוּא הָיָה הַתְּלַמִּיד הַרֵאשׁוֹן הַמְּבַחֵר אֲצֵל מִשֶּׁה רַבְּנּוּ כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל כִּי צִדָּד סֵדֵר מִשְׁנֵה נִכְנַס אֶהְרֹן וְשָׁנָה לוֹ מִשֶּׁה פָּרְקוּ וְכוּ'. נִמְצָא שֶׁאֶהְרֹן קָבַל בְּרֵאשׁוּנָה כָּל הַלְכוֹת בְּרוּרוֹת מִפִּי מִשֶּׁה רַבְּנּוּ. וְכֵן זָכָה לְדוֹרוֹת שְׂכַנְיֵוֹ הַכֹּהֲנִים יוֹרוּ הַמְּשַׁפְּטִים וְהַלְכוֹת לְיִשְׂרָאֵל כִּי הֵם בְּבִחִינַת יָמִין כְּנִל. כִּי אֲבִיהֶם אֶהְרֹן לֹא הָיָה שׁוֹם מִתְּנַגֵּד וְחוֹלֵק עַל הַצְּדִיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא מִשֶּׁה. וְעַל־כֵּן נּוֹתְנִין לָהֶם רֵאשִׁית הַגִּזְוֹה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלְכוֹת כְּדִי לְבַרֵּרם וּלְזַכְּכֶם עַל־יְדֵי זֶה לְהַעֲלוֹתָם לְבְּחִינַת יָמִין שֶׁהוּא בְּחִינַת הַכֹּהֵן. (הַלְכוֹת רֵאשִׁית הַגִּזְוֹ - הִלְכָה ה, אוֹת א)

וראשית גזו צאנך תתן לו ...

**כי בו בחר ה' אלקיך מכל שבטיך
לעמד לשרת בשם ה' הוא ובניו כל
הימים**

בלקוטי תנינא - סימן ז). (הלכות ראשית הגז -
הלכה ג, אותיות בגד לפי אוצר היראה - בגדים,
אות כד)

יח,ד ה

וראשית גזו צאנך תתן לו.

כי בו, בחר וכו'

וזה בחינת ראשית הגז שצריכין לתן להכהן. כי
הכהן הוא איש חסד בחינת מיכאל כהנא רבא
שמלמד תמיד זכות על ישראל. וכל הזכויות
שמוצאין בישראל הוא על-ידי בחינת שערות,
שעל-ידי זה יכולין למצא זכות אפלו בהגרוע
שבגרועים. כי בכלם נמצאין כמה שערות טובות מה
שממשיכין עצמן כמה פעמים מרע לטוב כחוט
השערה שזהו בחינת שערה בעדר העזים שנאמר על
פושעי ישראל. ועל-כן צריכין לתן להכהן ראשית
הגז מהצמר כדי לתקן בחינת הצמר בשרשו שהוא
בחינת שערות עליונות. הינו כדי להמשיך חסדים
על ישראל על-ידי השערות טובות שנמצא בהם מה
שכל אחד מושך את עצמו בכל פעם כחוט השערה
אליו יתברך כנ"ל. וזהו וראשית גזו צאנך תתן לו כי
בו בחר ה' לעמד לשרת וכו' כי עקר השרות של
הכהן הוא בקרבנות לכפר על ישראל שזה נעשה
על-ידי בחינות השערות הנ"ל. שעל-ידי זה ה'
יתברך מתרצה לישראל ומוחל עונותיהם בבחינת
חוט של צמר שמלבין העונות ביום הכפורים. והכהן
איש החסד עוסק בזה. ועל-כן מגיע לו ראשית הגז.
(הלכות ראשית הגז - הלכה ד, אות ג)

יח,י

מעונן ומנחש ומכשף

כל המעוננים והמנחשים וכו' הוא מחמת חסרון
העצה שאין יודעים לתת עצה לנפשם איך להתנהג
באיזה דבר אם לעשותו ואם לאו, ועל-כן הם
מנחשים ומעוננים ורוצים להשיג עצה על-ידי זה, כי
הם תלויים בזה, למשל אם צבי הפסיקו בדרך או
פתו נפלה מפיו הם אומרים שזהו סימן רע לו ואינו
צריך עוד לעשות זה המשא ומתן וכיוצא או עונה
פלונית יפה להתחיל וכו', ובאמת הם פסילים
ושוטים גדולים, כי אי אפשר בשום אופן לקבל עצה
שלמה על-ידי זה:
כי באמת עקר חסרון הוא בזה העולם בבחינת אחר
הבריאה. כי בבחינת התכלית שהוא בחינת קדם
הבריאה שם פלו אחד פלו טוב ושם אין שיש שום
חלוקת העצה כלל מאחר שכלו אחד פלו טוב. רק
בבחינת אחר הבריאה שיש שם גם אחיות הרע על
כן צריכין עצות לידע באיזה דרך ילך בה. ועל כן

כל הלבושים דקדשה הם נמשכין מבחינת מקיפים,
ואורות המקיפין האלו בשרשם הם בחינת צמר,
בחינת תקוני דיקנא, שהם בחינת אורות המקיפין
הגדולים שזוכה הצדיק להשיג, שהם בחינת עולם
הבא, בחינת אריכת ימים ושנים, שזה עקר בחינת
הזקנה דקדשה. וגם הצדיק הזה, שעוסק להמשיך
אורות המקיפין הנ"ל, הוא צריך גם-כן לעשות סג
לדבריו, כי יש מקיפין שאין צריך להמשיכן, בכדי
שלא יתגלה אור הדעת יותר מדי, שלא יהיה
בבחינת רבוי אור גורם שבירת כלים, חס ושלום.
ועל-ידי שנותנין ראשית הגז אל הכהן, על-ידי-זה
נתקדשת כל הגזה, שהוא הצמר, שממנו הלבושים,
הינו שזוכין להמשיך הלבושים, שהם מבחינת אורות
המקיפין, כראוי, הינו שזוכין לקבל אור הדעת
כראוי בהדרגה ובמדה, בבחינת 'במפלא ממה אל
תדרש', לבלי לבגס להשיג בדעתו מה שהוא למעלה
ממדרגתו.

וזה בחינת: וראשית גזו צאנך תתן לו כי בו בחר ה'
אלקיך לעמד לשרת בשם ה' הוא ובניו כל הימים כי
הכהן זוכה לשרת בבית המקדש שבו נתפפרין כל
העונות על-ידי הכהן שעוסק בקרבנות שמכפרין כי
בבית המקדש והכהן הוא בחינת הדעת שממשיכין
בין ותלמיד שהוא בחינת המקיפין הנ"ל שהם
ההפך מהעונות שהם רוח שמות. ובשביל זה נותנין
ראשית הגז לכהן כדי לזכות להמשיך הלבושים שהם
גזת הצאן בחינת מקיפין הנ"ל להמשיכן בקדשה
כראוי כנ"ל. וזה לעמד לשרת בשם ה' הוא ובניו כל
הימים, הוא ובניו זה בחינת המשכת הדעת בין
ותלמיד שהם בחינת בנינים כי גם התלמידים נקראים
בנינים כמו שדרשו רבותינו ז"ל כמו שכתוב וכל בניך
למודי ה'. וזהו הוא ובניו כל הימים, כל הימים דיקא,
כי הכהן על-ידי עבודתו בבית המקדש על-ידי זה
ממשיך הדעת שהוא בחינת המשכת המקיפין בין
ותלמיד בהדרגה ובמדה שלא לעלות למעלה מהזמן.
רק לגלות מה שאפשר להשיג בימים ובמדות וזה כי
בו בחר ה' אלקיך לעמד לשרת בשם ה' הוא ובניו
כל הימים. כי הוא ממשיך המקיפין לבן ותלמיד כל
הימים דיקא הינו מה שאפשר להשיג בימים ובזמן.
ועושה סג לדבריו שלא לעלות למה שאי אפשר
להשיג כל הימים כי אין הזמן מספיק לבאר הדעת
הזה וכו' על-כן צריכין לתן לו ראשית הגז (ועין

נקראים העצות רגלין כידוע. כי עקר העצות הם בבחינת אחר הבריאה שהוא בחינת רגלין בחינת והארץ הדום רגלי.

ועקר הסרון ידיעת העצה הוא מחמת שמספקין ואין יודעים בשלמות התכלית של כל דבר, כי כל מה שהאדם עושה עקר כוננתו הוא רק בשביל שיהיה מזה איזה תכלית טוב, כגון שקונה שעוה או חלב בכדי להרויח בו וזה התכלית שלו של המשא ומתן רק מחמת שאין האדם יודע במה משתפר על כן הוא מספק ואינו יודע העצה על ידי איזה משא ומתן ושיג תכלית המכון שלו הינו להרויח ולהשתפר שזה אצלו התכלית. ומחמת זה העולם תמיד מספק בעצות ואין יודעין לתת עצה לנפשם.

אבל מי שמסתכל על התכלית האחרון של כל דבר, ועקר כוננתו באמת בכל דבר היא רק להשיג על ידי זה את התכלית האחרון הנצחי, זה זוכה בודאי לעצה שלמה. וגם אין צריך כל כך לעצות. כי התכלית האחרון הוא בלוי אחד בלוי טוב ושם אין שיג להסתפק בשום עצה בלל.

על כן מי שחם על נפשו ובכל דבר שבעולם הוא מכון רק כדי שישגי על ידי זה התכלית האחרון שהוא בחינת שעשוע עולם הבא להכיר ולדעת אותו יתברך, אזי אף על פי שגם בעבודת ה' יש כמה וכמה דרכים לפני האדם באיזה דרך יזכה להשיג עבודתו יתברך בשלמות באמת, כמו שנאמר: הורני ה' דרך אהלך באמת. וכתוב: בעצתך תנחני וכו', וכל פיוצא בזה הרבה. אף על פי כן אם עקר כוננתו הוא באמת לשמים, בכל דבר כדי להשיג התכלית האחרון האמתית, אזי בכל דבר שיעשה ובאיזה דרך שיתנהג בודאי יזכה אל התכלית הטוב, ובלבד שלא יסור מדברי התורה הקדושה.

וזה בחינת בכל דרכיך דעהו והוא יישר ארחותיך. ובאמת אי אפשר להשיג שום עצה שלמה כי אם מבחינת התכלית האחרון שהוא השגת השם יתברך ששם בלוי אחד בלוי טוב, וכל העצות האמתיות הנכונות נמשכין משם. ועל כן אי אפשר לקבל שום עצה שלמה בזה העולם שמלא ספקות וחלוקת העצה, כי אם בשמקשרין העולם הזה לעולם הבא, דהינו אל התכלית ומכון בכל דרכיו רק בשביל התכלית בשביל השם יתברך וכל מעשיו יהיו לשם שמים, ואז יזכה בודאי לעצה שלמה דהינו לקבל עצות נכונות בעולם הזה על כל דבר מבחינת קדם הבריאה מבחינת התכלית האחרון ששם בלוי טוב בלוי אחד, ושם מקור כל העצות השלמות והנכונות.

אבל מי שאינו מחבר ומקשר העולם הזה בעולם הבא, ואינו מכון בכל דרכיו בשביל התכלית האחרון, אזי אינו זוכה לעצה שלמה לעולם. כי בשמפריד העולם הזה מהתכלית אזי עצותיו חלוקות

לשתים תמיד, ואינו יכול לתת שום עצה לנפשו. כי העולם הזה הוא עולם הפרוד ואין שם שום עצה שלמה. ובאמת בודאי אי אפשר שיהיה לו עצה שלמה וטובה מאחר שאינו מכון לשם שמים בשביל התכלית האחרון. ועל זה נאמר אין חכמה ואין עצה ואין תבונה לנגד ה'. כי באיזה דרך שיתנהג אי לו ואזי לנפשו. כי אפלו אם יצליח לפי שעוה בהמשא ומתן ואפלו אם יצליח כל ימי חייו לעולם סוף כל סוף מה יתרון לו בכל עמלו שיעמל לרוח, כי אין מלויין לו לאדם לא כסף ולא זהב וכו' אלא תורה ומעשים טובים בלבד.

נמצא מי שאינו מכון בשביל השם יתברך אזי אין שום עצה מועיל לו. אבל בשמכון בשביל התכלית אזי כל הדרכים טובים לפניו. כי בעסקי עולם הזה הוא מאמין רק בהשגחתו יתברך ובודאי כל מה דעבד רחמנא לטב עבד, וכתוב: גול על ה' דרפך וכן השלך על ה' יהבך וכו'. בפרט כי גם בכל עסקי עולם הזה שעוסק כל כוננתו הוא רק בשביל התכלית בשביל עבודת ה' והכל הולך אחר הכונה, ואפלו בעבודת ה' בעצמו הלא באמת הכל הולך אחר הכונה ורחמנא לבא בעי, ומאחר שכוננתו לשמים הלא כבר אמרו רבותינו ז"ל אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכון לבו לשמים. וגם כי על ידי שמקשר את עצמו אל התכלית ששם שרש כל העצות כי עקר העצה היא רק בשביל התכלית כנ"ל. ועל כן התכלית האחרון שהוא תכלית של כל התכליתין שם מקור ושרשי כל העצות אמתיות, ועל כן על ידי זה זוכה שנמשך אליו מהתכלית עצה שלמה באמת.

וזה בחינת תרניג עטין דאורייתא, כי משה רבינו דבק את עצמו להשם יתברך ולהתכלית כל כך עד אשר זכה להמשיך משם כל העצות הקדושות, שעל ידם זוכין להשיג את התכלית שהוא שעשוע עולם הבא. ועל כן באמת העובדי בוכבים ומזלות שלא זכו לקבל את התורה, נאמר עליהם עוצו עצה ותפר ונאמר ה' הפיר עצת גוים. כי אין להם שום עצה מאחר שכרוכים אחר עולם הזה ואין מכונין בשביל התכלית.

ובשביל זה הם פרוכין אחר שטותים אלו והם מעוננים ומנחשים וקוסמים ותולין עצותיהם בשטותים אלו, כי הם רוצים לקבל עצות מעסקי עולם הזה, מדברים גשמיים, כי הם פרוכים אחר עולם הזה ואינם מקשרים אל התכלית, על-כן הם רוצים לקבל עצות מהעולם הזה לבד מדברים גשמיים עד שנפלו לטעותים ושטותים אלו, כגון צבי הפסיקן בדרך, פתו נפלה מפיו וכו', או עונה פלוגנית יפה להתחיל כי תולין הכל במקום וזמן, בדברים גשמיים, מחמת שכרוכים אחר תאוות עולם הזה

נתבטל העת רעה לגמרי, כי עלמא דאתי הוא למעלה מהזמן והמדות והוא בלו טוב ואין שם בחינת העת רעה לגמרי כלל. וזה זוכין על-ידי תקון הברית שעל-ידו נתרומם המחין שהוא בחינת הדעת, בחינת עלמא דאתי, כמובא בכמה מקומות. ועל-כן על-ידי תקון הברית נתבטל העת רעה, כי זוכין לבחינת עלמא דאתי שהוא בלו טוב למעלה מהזמן כנ"ל. וזה שכתוב: "מאותות השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מהמה". כי ישראל שהם בבחינת שומרי הברית אין להם לירא מאותות השמים, שהם מורים על הזמנים והעתים, כי העת רעה נתבטל על-ידי בחינת שמירת הברית וזוכין לבחינת עלמא דאתי כנזכר לעיל. (הלכות מעונן ומנחש - הלכה א)

יחי

לא ימצא בך ... מעונן ומנחש

ישראל עם קדוש הם למעלה מהטבע, כי אינם מסורים לשום שר ואינם מתנהגים על-פי הטבע של מערכת השמים, רק על-פי השגחתו יתברך, ועל-כן הם מצוים שלא לדרש באותות השמים ולא לעונן ולנחש. כי באמת הא ביה תליא, כי כשישראל אינם דורשים באלו השקרים והדמיונות כוזבים של המעוננים והדורשים באותות השמים וחוזים בכוכבים וכיוצא, על-ידי-זה הם מכניעים והמת הנחש ומדבקים את עצמם באמונה דקדשה, ואזי זוכים על-ידי האמונה לבחינת חדוש העולם, בחינת ארץ-ישראל, ואזי הנהגתם על-ידי השגחה לבה, בחינת נפלאות למעלה מהטבע של מערכת השמים, ואזי בודאי אין צריכין לירא כלל מאותות השמים, מאחר שהם למעלה מהם, כי הם מתנהגים על-ידי השגחה לבה. נמצא, שעל-ידי זה בעצמו שהם מתרחקים מזה, על-ידי-זה אינם צריכים לירא מזה. אבל העפויים, הדורשים במעוננים וקוסמים הנמשכין מזהמת הנחש, ואין להם אמונה בשלמות בהשם יתברך, ועל-ידי-זה הם רחוקים מבחינת ארץ-ישראל, מבחינת השגחה, ומתנהגים על-פי הטבע, על-כן בודאי יש להם לירא מאותו השמים מחמת זה בעצמו שהם דורשים בהם ואין להם אמונה דקדשה כלל. וזה שכתוב אצל ישראל קדושים (ירמיה י, ב): "ומאותות השמים אל תחתו, כי יחתו הגוים מהמה", הינו כנ"ל (הלכות מעונן ומנחש - הלכה ב לפי אוצר היראה - השגחה וטבע, אות ז)

יחי יד

תמים תהיה...

כי הגוים האלה אשר אתה יורש

והפסיקו אחר הבריאה מקדם הבריאה, על-כן הם רוצים לקבל עצות מעולם הזה לבד כנ"ל. והתורה הפרישה אותנו מזה, כי זה עקר והמת הנחש שהסית את האדם לאכל מעץ הדעת כי טוב העץ למאכל ונחמד להשכיל, שהסיתם ואמר להם: מן העץ הוא אכל וברא העולם. שהפכו הקערה על פיה, כי באמת אנו צריכים לקשר אחר הבריאה בקדם הבריאה. והעקר נעשה על-ידי האמונה שהוא יסוד כל התורה, כי על-ידי שמאמינים שהשם יתברך ברא הכל, על-ידי זה מקשרין כל הבריאה בקדם הבריאה, דהינו לה' יתברך, והם הפכו בטעותם על-ידי עצת הנחש ותלו בגשמיות, שאמר להם מן העץ אכל וברא וכו'. וזהו בחינת מעונן ומנחש וכו' שרוצה לקבל עצות מגשמיות העולם הזה ובאמת הוא להפך, כי בגשמיות העולם הזה אין שום עצה. ועקר העצה אי אפשר לקבל כי אם מהתכלית מבחינת קדם הבריאה, הינו מהשם יתברך, וצריכין לקשר אחר הבריאה בקדם הבריאה כנ"ל. וזה שסים הפסוק: "תמים תהיה עם ה' אלקיך", כי כשאינו מקשר אחר הבריאה בקדם הבריאה, אזי אין לו שום שלמות ותמימות, כי אין שלמות כי אם להשם יתברך ובלעדו יתברך הכל חסר. וכשמקשרין הכל להשם יתברך אז הוא תמים עם ה', כי על-ידי שקשר הכל להשם יתברך אז נעשה תמים ושלם. וזהו: תמים תהיה עם ה' אלקיך, שתראה להיות תמים ושלם עם ה', דהינו שתקשר עצמך וכל הבריאה בלה להשם יתברך, שזהו עקר השלמות והתמימות ואזי דיקא תוכל לקבל עצות שלמות, כי עקר העצות נמשכין משם, מקדם הבריאה. ואי אפשר לקבל שום עצה כי אם כשמקשרין הכל להשם יתברך, שזהו עקר השלמות של כל הבריאה. וזהו תמים תהיה עם ה' אלקיך כנ"ל. (הלכות מעונן ומנחש - הלכה ג, אותיות א ב ג ד לפי אוצר היראה - עצה, אות כב)

יחי יג

מעונן ומנחש ... תמים תהיה

אסור לעונן ולנחש, דהינו לומר עת פלוני יפה עת פלוני וכו'. משום שנאמר: תמים תהיה וכו'. כי כשאומר עת פלוני יפה עת פלוני רע, נמצא שנותן כח ושלטיטה להעת רעה. וכל זה תלוי בפנים הברית, שעל-ידי זה מתגבר העת רעה חס ושלום, כמבאר במאמר "האי מאן וכו'" בסימן כט. וזה שנסמך לזה הפסוק תמים תהיה, שהוא ההפך ממעונן, הינו בחינת תקון הברית שנקרא תמים, כמו שכתוב: "התהלך לפני והיה תמים". שעל-ידי זה נכנע העת רעה, שהוא בבחינת מעונן כנ"ל. וזהו "תמים תהיה עם ה' אלקיך". ה' אלקיך זה בחינת עלמא דאתי, בחינת ה' הוא האלקים. ובבחינת עלמא דאתי שם

אותם אל מעוננים ואל קסמים ישמעו ואתה לא כן

וזה שכתוב אצל אסור שלא לדרש במכשפים ומעוננים, "תמים תהיה עם ה' אלקיך". עם ה' אלקיך דיקא. ה' אלקים זה בחינת שם מלא, בחינת עלמא דאתי, שאז יהיה ה' אחד ושמו אחד, בחינת ה' הוא האלקים, בחינת כלו טוב. כמו שדרשו רבותינו ז"ל וכמוכא בדברי רבנו ז"ל בכמה מקומות, כי אז יתבטל הטבע ויתנהג על-ידי השגחתו לבד. והשגחתו יתברך הוא כלו טוב כלו חסד, בחינת עולם חסד ופנה. כי הטבע הוא הסתרת השגחתו יתברך, בחינת דין, בחינת אלקים גימטריא הטבע, כמוכא. כי באמת גם הטבע הוא מתנהג על-ידי השגחתו יתברך, רק שהשגחה היא נסתרת ונעלמת בבחינת הסתרה בבחינת דין. וכשנתגלה ההשגחה אזי הוא כלו טוב כלו חסד, שזה בחינת חדוש העולם, בחינת עולם חסד ופנה, כי אז יתנהג על-ידי השגחה לבד. ואזי יתגלה פי כלו אחד, כי גם הטבע הוא השגחה, כי ה' אחד ושמו אחד, בחינת ה' הוא האלקים. ה' הוא בחינת השגחה, בחינת חסד. אלקים בחינת דין, בחינת הטבע כנ"ל. ולעתידי יתגלה פי ה' הוא האלקים פי כלו טוב כלו אחד, כי גם הטבע תהיה נכללת בהשגחה, כי כלו חד כנ"ל. ואנחנו עם קדוש מצוים גם עכשו לאדבקה מחשבתא בעלמא דאתי ולהמשיך בחינת עלמא דאתי, בחינת השגחה גם בזה העולם, פי זה עקר עבודתנו שיהיה נכלל זה העולם בבחינת עלמא דאתי, שיהיה כלו אחד. ועל-כן אנו מצוין שלא לדרש באותות השמים ולא במנחשים ומעוננים, רק להאמין בה' כדי לזכות על-ידי זה לבחינת השגחה, בחינת עלמא דאתי. וזהו בחינת תמים תהיה עם ה' אלקיך, שכתוב אחר אזהרות לא יהיה בך מעונן ומנחש וכו' עם ה' אלקיך דיקא, בחינת ה' הוא האלקים, בחינת עלמא דאתי שאנו מצוים לדבק עצמנו בבחינת עלמא דאתי, בחינת השגחה, בחינת ה' הוא האלקים, בחינת כלו טוב, בחינת בטול הטבע. כי הטבע, שהוא בחינת אלקים, נכלל בבחינת ה', בחינת השגחה, כי כלו אחד כלו טוב. וזה בחינת תמים, כי זה עקר התמימות והשלמות שאין בו שום חסרון, כי כל החסרונות והדינים הם בבחינת הטבע שניקתה מבחינת דין, מבחינת אלקים, אבל בבחינת השגחה, בחינת עלמא דאתי אין שום חסרון ודין כלל, כי כלו טוב. וזה שנוכר ארץ-ישראל אצל אזהרה זו ותלה כבישת ארץ-ישראל במצוה זו, כמו שכתוב: "כי הגוים אשר אתה יורש אותם אל מעוננים ואל קסמים ישמעו ואתה לא כן וכו'", כי

באמת עקר כבישת ארץ-ישראל הוא על-ידי שאנו פרושים מאסור זה, כי על-ידי זה שאנו מתרחקים מזהמא זו של מנחשים ומעוננים, רק אנו מאמינים בה', על-ידי זה אנו זוכין לבחינת חדוש העולם, שהוא בחינת ארץ-ישראל. כי עקר ארץ-ישראל הוא על-ידי כח מעשיו, על-ידי שמאמינים כי ה' ברא הכל ברצונו וכו'. וזה שכתוב: "כי בגלל התועבת האלה ה' אלקיך מוריש אותם מפניך". כי על-ידי שדורשים באלו התועבת ואין להם אמונה, על-ידי זה הם נתגרשים מארץ-ישראל, כי אי אפשר לזכות לארץ-ישראל כי אם על-ידי אמונה כנ"ל. וזה שנסמך אצל אזהרה זו: "נביא אקים לך וכו'". כי כל זה תלוי בנביא האמת, כי על-ידי נבואה זוכין לאמונה הקדשה ולפרש מזהמת הנחש שהוא בחינת מנחשים ומעוננים (כמוכא בלקוטי מוהר"ן חלק ב - סימן ה, עין שם). (הלכות מעונן ומנחש - הלכה ב, אות ב)

יחי

תמים תהיה עם ה' אלקיך

העולם הזה הוא מלא חסרונות, וכל הקולות שבעולם הם רק מהחסרונות, מה שכל אחד צועק על חסרונו. ועקר החסרונות של העולם הזה הוא מחמת עצם התגברות התאוות והחכמות של הכל, שהם בחינת מותרות, בחינת ערלה. וכל מה שאלו המותרות מתגברין ביותר, אזי הוא רחוק מהשלמות ביותר והוא בחינת בעל-מום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: "התהלך לפני והיה תמים", שכל-זמן שהערלה בך אתה בעל-מום לפני, שזה בחינת "כל המוסף גורע", בחינת הקלפות שנקראין מותרות, ואז הוא מלא חסרונות וחסר לו בכל פעם יותר. וכשמעבירין הערלה, שהוא בחינת המותרות של תאוות עולם הזה וחכמותיו של הכל, אז דיקא נשלם החסרון ונקרא תמים, כי אז דיקא יכול לדבק עצמו בהשם יתברך, ששם כל השלמות.

* מי שרוצה שיהיו לו חיים בזה העולם, אי אפשר לו להשיג כי אם כשמסתפק במעוט בתכלית המעוט מזה העולם, כדי חיונו בצמצום, וגם זה המעוט יהיה בננתו לשם שמים לבד ועל-פי התורה הקדושה. וכל מה שמרחק עצמו מתאוות עולם הזה והכליו ומקשר עצמו להשם יתברך ולתורתו הקדושה, על-ידי זה נתמעטין חסרונותיו וזוכה להכלל בבחינת שלמות, והעקר על-ידי שלמות האמונה הקדושה. (הלכות פריה ורביה - הלכה ג, אותיות לד לה לפי אוצר היראה - יראה ועבודה, אותיות קסט קע; ועין מילה, אות מה)

תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ

עקר השלמות היא רק אמונה לבד. ועל־כן נקראת האמונה תמימות בחינת תמים תהיה עם ה' אלקיך כי האמונה היא תמימה ושלמה בתכלית השלמות כי כל הדברים יגיעים לא יוכל איש לדבר לא תשבע עין לראות ולא תמלא אֵזן משמע וכו'. וגם אם יאמר החכם לדעת לא יוכל למצא. ועל־כן אין שלמות להדעת והתורה בי אם על־ידי אמונה. כי אי אפשר להשיג בהדעת שום דבר בשלמות כי אם על־ידי האמונה כי מאחר שהוא מאמין בה' יתברך ובצדיקיו ובמצותיו יתברך באמונה שלמה הוא שלם בתכלית השלמות כי האמונה היא בלתי גבול כי הוא מאמין בהאמת שהוא עד אין סוף אף־על־פי שאי אפשר להשיגו בדעת בשום אופן אבל האמונה מקפת הכל עד אין סוף ותכלית. ועל־כן צריכין שתהיה האמונה בשלמות בלי שום מום ופגם כלל בבחינת בלד יפה רעיתי ומום אין בך ואז זוכה להשיג על־ידי זה דעת גדול. פי על־ידי שלמות אמונה זוכין לדעת. (הלכות בכור בהמה טהורה – הלכה ג, אות י)

יט,יד

לא תסיג גבול רעהך

כל אחד כפי הגבול שבדעתו, בן יש לו חלק בארץ־ישראל כי כל אחד מישראל יש לו חלק בארץ־ישראל, פי עקר הדעת לידע ממנו יתברך הוא בארץ־ישראל ששם הבית־המקדש שזה הדעת מאיר בכל ארץ־ישראל שמתפשט לשם קדשת הבית־המקדש בידוע ועל־כן אוירא דארץ־ישראל מחפים ואין חכמה פחכמת ארץ־ישראל, כי שם עקר הדעת הקדוש להכיר אותו יתברך כמו שאמרו רבותינו ז"ל: כל הדר בארץ־ישראל דומה כמי שיש לו אלוה וכו'. וכל אחד מישראל כפי שרשו וכפי עבודתו בהשגת הדעת הזה עד הגבול שלו כמו בן יש לו חלק בארץ־ישראל. ובשביל זה חתרו ויגעו הרבה כל אחד מישראל שיהיה לו נחלה וחלק גדול בארץ־ישראל כמבאר בכמה מקומות, הכל בשביל להשיג יותר הדעת הקדוש הזה שהוא בחינת נחלת ארץ־ישראל. וזה בחינת לא תסיג גבול רעהך בנחלתך אשר תנחל, שההרנו ביותר בארץ־ישראל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל ומוכא בפרוש רש"י, כי שם עקר אסור הסגת גבול חברו שלא להרס ולכנס בדעתו בגבול חברו, פי על־ידי זה יכול לבוא לידי הריסה חס ושלום, להרס ולקלקל דעתו לגמרי חס ושלום. ועל־כן צריך כל אדם לזהר מאד שלא יסתכל הרבה בחברו, פי אף־על־פי

שהוא מצוה גדולה לדבר עם חברו בכל פעם ביראת שמים ולרחם עליו להוציאו מעוונות ופגמים וקלקולים שלו, כי זה עקר ושוב העולם וכו' וכמו שכתוב בהתורה 'פי מרחמם' (לקוטי תנ"א – סימן ז, עין שם), אף־על־פי־כן צריך לזהר מאד שיהיה העסק לטובה ולא לרעה לתקן ולא לקלקל יותר חס ושלום, שלא יתגלגל מזה מחלקת או שנאה חס ושלום, כי רב המריבות והקטטות והשנאת חנם נמשך מזה מה שכל אחד מסתכל שלא בעין יפה בחברו ורואה בו פגמים ומדות רעות הרבה עד שנדמה לו שאי אפשר לסבלם. וכמו בן מסתכל בו חברו להפך פי כמים הפנים לפנים עד שנתעורר שנאת חנם וקטטות ביניהם וזה הנגע מצוי הרבה מאד והוא שהחריבה את ביתנו כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא פ"ק שבעה ימים) שחרבן בית שני היה רק על־ידי שנאת חנם שבא על־ידי הנ"ל על־ידי שמסתכל ביותר בחברו. כי באמת צריכין לדון את כל אדם לכף זכות וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו, ומי הוא זה שיודע להגיע למקום חברו כפי גבול הדעת של חברו שמשם נמשכו ונתגלגלו כל מדותיו ופעולותיו ומעשיו. ועל־כן צריכין לקיים 'ועשו סג' לתורה' בחינת 'סג' לחכמה שתיקה'. ועקר הדבר לשתק במקום שצריכין לשתק בענין חקירות וקשיות שיש בדרכיו יתברך שאי אפשר להבינם, כי זה ידוע שה' יתברך בעצמו אי אפשר להשיגו, כמו שכתוב: לית מחשבה תפיסא בך כלל. ואמר עוד: ולית דינע בך כלל רק נתן רשות לדבר בגפלאותיו ומדותיו יתברך עד מקום שיכול כל אחד להבין ולדבר. פי גם מדותיו ודרכיו יתברך אי אפשר להשיג כי אם עד הגבול שיש לכל אחד בדעתו, וכמו בן אם זוכה מתנוצץ לו בדעתו התנוצצות אלקותו יתברך כפי כלי הדעת שלו בבחינת נודע בשערים בעלה כל חד כפום מה דמשער בלבה וזה אי אפשר לספר לחברו. ואפלו לעצמו אי אפשר לספר מיום לחברו כמו שכתב הוא ז"ל בשיחות הר"ן בתחלתו, עין שם. ועל־כן הזהירו רבותינו ז"ל: אין דורשין במרכבה ביחיד אלא אם בן היה חכם ומבין בדעתו. פי השגת אלקות זה בחינת מעשה מרכבה, פי הצמצומים שעל־ידם באים להשגת אלקות (כמו שכתוב בתחלת התורה סימן ל) הם בחינת מעשה מרכבה. על־כן אף־על־פי שמצוה גדולה לדבר עם חברו בהדעת הקדוש לידע ולהכיר אותו יתברך, אף־על־פי־כן צריך להיות בבחינת רצוא ושוב, פי צריכין רק לדבר בגפלאותיו יתברך, כמו שכתוב: "שיחו בכל גפלאותיו" שעל־ידי זה נתחזק האמונה הקדושה כמו שכתוב: "לדור ודור אודיע אמונתך בפ"י". וכתוב: "חי חי הוא יודך וכו' אב לבנים יודיע

אל אמתך". כי מצוה גדולה שינדבר כל אחד עם חברו בנפלאות ה' ותברך שבכר עשה עמנו בכל דור ודור מימות אברהם עד הנה, ובפרט מה שעשה עמנו נפלאות ונוראות ביציאת מצרים ומתן תורה באותות נוראות עלידי משה רבנו וכן בהורות שאחריו. ונפלאות נעימות חדושי תורה שגלה לנו בכל דור עלידי צדיקי אמת שעלידם רואין ומבינים כל חד כפום מה דמשער בלבה התנוצצות אלקותו ותברך ועלידי זה יכול כל אחד להכנים אמונה שלמה בלב חברו וכן לקבל מחברו. אבל עצם ההתנוצצות אי אפשר לדבר ולגלות לחברו ועל זה נאמר: "יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך" (משלי ה). ועל-כן צריכין לקום סגן לחכמה שתיקה הנ"ל שלא להרס הגבול חס ושלוש, וכמו שהזהיר קדם מתן תורה ועלית אתה ואהרן והכהנים והעם אל יהרסו לעלות אל ה' וכו' ופרש רש"י שם: אתה מחצה לעצמך ואהרן מחצה לעצמו והעם כל עקר אל יהרסו וכו' וכמו כן יש לכל אחד ואחד גבול מיוחד בדעתו שאסור להרס הגבול. (הלכות שתפים בקרקע - הלכה ה, אות טו)

י"ט

לא יקום עד אחד באיש לכל עון ולכל חטאת

הספרא-אחרא שרי בחבורא וסיים בפרודא, והקדשה הוא להפך כמובא בזהר הקדוש. כי הספרא אחרא, שהם הנחש והשקר, הם מתחילין בחבור, שאומרים: אור שלמעלה הוא מחבר יחד, ואי אפשר לצמצמו ולחלקו להמשיכו למטה, ועל-ידי זה מסימין בפרוד גמור שהוא כפירה גמורה, כי אינם מאמינים שכל החיות של מטה, הכל קשור ומחבר למעלה, וכאלו זה העולם נפרד, חס ושלוש, משרשו העליון. אבל הקדשה להפך שארי בפרודא, שמפרידין ומחלקין האלפים למאות ומצמצמין האור, עד שממשיכין ידיעת אמונה הקדושה, שכל עולם הזה הנשמי קשור ומחבר למעלה, כי מלכותו בכל משלה. וזה עקר שלמות היחוד, כשיודעין שכל החיות וההנהגה של כל פרטי חבריה, הכל קשור ומחבר בו ותברך, כי הוא יתברך מתיח את כלם. וזה: "וסיים בחבורא".

וזהו: "לא יקום עד אחד באיש לכל עון ולכל חטאת וכו'". הינו מאחר ששלט ונאחו זהמת הנחש שמשם כל עוון וכל חטאת וצריכין לברר האמת משם, על-כן אי אפשר עלידי עד אחד, כי אין בו כח לעמד נגד הספרא אחרא שמתגברת שלא לחלק האור כדי שישאר האור למעלה והם ישלטו למטה חס ושלוש, שזהו עקר ספרא דמותא שמפרדת בין

החיות ובין הגוף בחינת כי המות יפריד, שזה נמשך מבחינת שארי בחבורא וסיים בפרודא. ועל-כן מאחר שבכר שלט כאן הספרא אחרא בחינת הנחש שמשם השקר שהוא בחינת כל עון וכל חטאת, על-כן אין כח באחד לעמד נגדה, כי אין בו כח לעמד בנגדה ולחלק האור למאות מאחר שהוא אחד לבד רק על-פי שנים עדים יקום דבר כי טובים השנים מן האחד וכו', כי שנים מחמת שגשמותם חלוקות למטה על-כן יש להם כח יותר לחלק האור מאלפים למאות שעלידי זה עקר התגלות האמת בחינת עדות אמת. (הלכות עדות - הלכה ד, אות י לפי אוצר היראה - אמונה, אות קכו)

י"ט

על פי שני עדים ... יקום דבר

נתנה התורה הכח לשני עדים לברר האמת ולהכניע השקר שיש בין אלו שני הבעלי דינים שמתאמצים בדין ואין יודעים מי דובר אמת ומי דובר שקר. ונתנה התורה הכח לשני עדים כשרים לברר האמת ולהכניע השקר על-ידם דיקא, כי מאחר שהם שנים הם בבחינת אחר הבריאה שאז היה בחינת שני דברים, כפיכחול, אבל הם עדין בבחינת אחר הבריאה מיד, בחינת תחלת הבריאה קדם שגשגת לשל לחשבונות רבים. מאחר שהם שני ישראלים כשרים, כי ישראל עלה במחשבה תחלה, ותחלת הבריאה הוא עדין בלו אחד, בלו טוב, בלו קדש, בחינת אמת, כי עדין לא נשתלשלו בחינות ה"חשבונות רבים" שבבחינת אחר הבריאה, שמשם עקר אחיות הספרא-אחרא והשקר. ועל-כן ישראל הם בחינת "כלו זרע אמת", וכתביב: "שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב", כי אחיותם בשרשם מבחינת אמת, שהוא בחינת תחלת עלית הבריאה במחשבה שהיא רק אמת. ויש כח לישראל לכלל גם עתה בחינת אחר הבריאה בבחינת קדם הבריאה על-ידי האמת שלהם, כי עלידי אמת נכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה. והעקר כשרים מישראל מתחברים יחד לדבר שבקדשה שהוא בחינת אמת, ואז נכלל יותר בחינת אחר הבריאה, שהיא בחינת רבים, בקדם הבריאה, שהוא בחינת בלו אחד על-ידי שנתחברו יחד באחדות אחד לדבר שבקדשה שהוא בחינת אמת, ואז יש להם כח ביותר להכניע השקר שאחיותו מבחינת רבים, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו. ועל-כן עקר ברור האמת מן השקר הוא על-ידי שני עדים דיקא. ועל-כן כשאחד מישראל נופל לשקר, חס ושלוש, אזי הפגם גדול מאד, וכאלו עוקר עצמו משרשו, משרש נשמות ישראל שעלו במחשבה תחלה כנ"ל, וכששנים מישראל מעידין שקר, חס ושלוש, אזי

הפגם גדול ביותר, וכאלו נותנים אחיזה להשקר מהשרש, חס ושלום. ועל-כן אין שנים חשודים על השקר, מאחר שהוא דבר הנוגע ביותר בשרש קדשת ישראל. (הלכות עדות – הלכה ב, אות ג לפי אוצר היראה – אמת, אות נד)

כג,

אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם

ענה ואמר: חזקו ואמצו כל המיחלים לה'. כל המיחלים דיקא. אפלו אם אינכם זוכים לשום קדשה ועבודה חס ושלום רק מיחלים לבד, אף-על-פי-כן חזקו ואמצו ואל תפלו משום דבר שבעולם יהיה איך שיהיה כמבאר מזה בדברינו במה וכמה פעמים. ויותר ויותר מזה צריך כל אחד ואחד לחזק את חברו לבל יפל בדעתו משום דבר שבעולם. ואפלו אם הוא יודע בעצמו שהוא כמו שהוא, אף-על-פי-כן יחזק את חברו כי את חברו בקל יותר לחזק מלחזק את עצמו כי אין חבוש מתיר את עצמו וכו', כי אין רעה גדולה מנפילה. וכמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה לענין מלחמה הגשמיות על פסוק אל תיראו ואל תערצו וכו', אל תיראו משפעת הקלגסים ואל תערצו מקול הקרנות וכו', שכל הדברים האלה עוברים על מי שחפץ לכנס בעבודת ה' שפמה מיני מלחמות ופחדים ושפעת הקלגסים וקול הקרנות וכו' וכו' עוברים על כל אחד ואחד וכמבאר בדברינו מזה. וצריך לעמד על עמדו לבלי להניח את מקומו בשום אפן בעולם ולצפות לישועה תמיד ולבלי להתרחק ולנוס ממנו יתברך חס ושלום וכמו שאמרנו חכמינו זכרונם לברכה לענין מלחמה, שתחלת מפלה ניסה רחמנא לצלן. כי אנה מפניך אברה; אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנד וכו', כי השם יתברך בכל מקום. כי צריכין להיות עקשן גדול בעבודת ה' כמבאר בדברינו עין שם. וכשיזכה לבלי להפיל את חברו אף-על-פי שידע בעצמו שהוא רחוק מעבודתו אדרבא יחזקו בכל מיני התחזקות ויתיהו וישיבהו בכל מיני דבורים המשיבין את הנפש וכו' על-ידי זה יכול להיות שאחר-כך יזכה גם הוא לחזר ולשוב לעבודת ה' על-ידי זה. (שיחות הר"ן – שיחה קב)

כג,

שמע ישראל אתם קרבים היום

למלחמה על איביכם אל ירד לבבכם

ודרשו רבותינו ז"ל: אפלו אין בכם זכות אלא מה שאתם אומרים בכל יום שמע ישראל, אתם ראויים לנצח את אויביכם וכו', כי כל המלחמות שבעולם

מרמזין עקר על מלחמת היצר הרע, כי אפלו המלחמות שיש לאדם בגשמיות עם שונאים ואויבים, הכל הוא בחינת מלחמות היצר הרע, כמו שאמרנו רבותינו ז"ל (סנהדרין מד): כשיש לאדם צרים למטה, כך יש לו צרים למעלה. ועל-כן עקר המלחמה הוא מלחמת היצר הרע. וזה שהזהיר הפהן קדם שנכנסו למלחמת ה', לנצח את האויבים והסטרא אחרא שסביב הקדשה, סביב ארץ ישראל, שהם כלל כל השונאים, המונעים והמעכבים מדברים שבקדשה, וכשאדם נכנס להלחם עמהם, אזי הוא בסכנה גדולה חס ושלום, כי מתעורר עליו במה קטרונים חס ושלום ורוצים להפיל אותו מעבודתו לגמרי חס ושלום, וזהו עקר המלחמה שצריך להתחזק לעמד על רגליו לבל יפל מעבודתו יתברך חס ושלום, ואז בודאי יזכה לנצחם ולשברם ולבטלם, אבל במה יהיה בטחונו חזק שלא יפל מעבודתו יתברך חס ושלום, העקר הוא רק האמונה הקדושה שבשהוא חזק בהאמונה הקדושה, בודאי אין לו להתירא משום מלחמה ושום נסיון שבעולם. וזהו שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה וכו', בזכות שמע ישראל לבד. הינו זכות וכת האמונה הקדושה, בזה לבד אתם יכולים להתקרב למלחמה בגשמיות וברוחניות, כי מאחר שאתם חזקים באמונתו יתברך, שוב אין לכם להתירא כלל משום מלחמה שבעולם. וזהו: "אל ירד לבבכם אל תיראו ואל תערצו ואל תחפזו מפניהם". אל תיראו משעטת סוסים ושפעת הקלגסים וקול הקרנות. הינו עניני תכסיסי מלחמה שעושיין השונאים להפחיד ולאיס על שכנגדם, וכל הפחינות הללו יש במלחמת היצר הרע, והוא ידוע למי שהתחיל לבגס קצת בעבודת ה' ובמלחמת היצר הרע, אפלו אדם פשוט לגמרי, כי דרך הבעל דבר והסטרא אחרא לאיס ולהפחיד על האדם מאד מאד ולהכביד עליו עבודתו יתברך מאד מאד, ומחמת זה נמנעו רבים מלהתחיל לכנס בעבודתו יתברך, מחמת האימים והכבדות הללו וכיוצא בהם. וזה בחינת שעטת סוסים ושפעת הקלגסים וקול הקרנות וכו', אבל העקר בעבודת ה' שלא יתפחד האדם כלל, וכמו שכתב רבנו ז"ל, שבעולם הזה האדם צריך לעבר על גשר צר מאד, והעקר הוא שלא יתפחד האדם כלל. ועקר ההתחזקות לעבר על הגשר צר בשלום בלי פחד הוא האמונה הקדושה בנ"ל, בחינת שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה, בזכות שמע ישראל, הינו אמונה בנ"ל. ושוב 'אל ירד לבבכם אל תיראו ואל תערצו ואל תחפזו מפניהם כי ה' אלקיכם ההולך עמכם להושיע אתכם וכו'. וזהו 'ה' לי לא אירא וכו' (תהלים כז). כמו שכתוב: 'ה' לי', דהינו שאני מאמין בה' יתברך

באמונה שלמה וְה' עִמָּדִי תָמִיד, כִּי מָלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, שׁוֹב "לֹא אִירָא מַה יַעֲשֶׂה לִּי אָדָם". כִּי מֵאַחֵר שֵׁשׁ לְהָאָדָם אֲמוּנָה חֲזָקָה, בּוֹדָאֵי יִנְצַח כָּל הַמְּלַחְמוֹת וְסוֹף כָּל סוֹף אָשׁוּב לָהּ יִתְבָּרַךְ בְּאֵמַת בְּחִינַת זֹאת אֲשִׁיב אֶל לְבִי עַל-כֵּן אוֹחִיל. (הַלְכוֹת גְּלוּת - הַלְכָה ג, אוֹת ט)

כ.ג

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, אַתֶּם קְרִבִּים הַיּוֹם לְמַלְחָמָה ... אֵל תִּירָאוּ

כָּל הַיּוֹסוּרִים הַבָּאִים עַל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם שֶׁהוּא מָלֵא יוֹסוּרִים, כָּל זֶה הוּא רַק בְּכַדֵּי שְׂיִבְרַח הָאָדָם מִהֶם אֵל הַתְּכָלִית, וַיִּבְטַל אֶת עֲצָמוֹ לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתַכְלִית הַבְּטוּל בְּכָל פַּעַם בְּרִצּוֹא וְשׁוֹב, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְהַפִּיר וְלִידַע אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה הֵיְתָה כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ, בְּנִין דִּישְׁתַּמוּדְעִין לָהּ. אֵךְ אַחֲרֵי-כֵן בְּשֵׁשׁ מִהַבְּטוּל, אִזּוֹ דָּרָךְ הַיּוֹסוּרִים לְהַתְנַבֵּר בְּיוֹתֵר, וְאִזּוֹ מִתְנַחֲמִין עַל הַיּוֹסוּרִים עַל-יְדֵי הַחֲדוּשֵׁי-תוֹרָה שֶׁמִּמֵּשִׁיכִין מִהַרְשִׁימָה שֶׁל הַבְּטוּל הַנִּלְ. אֲבָל צְרִיכִין לִזְהַר הַתְנַבְּרוֹת גְּדוּל, כִּי לֹא כָּל אָדָם זֹכֵה לָזֶה, עַד שֵׁשׁ שְׁמַתְרַחֲקִין בְּיוֹתֵר עַל-יְדֵי הַיּוֹסוּרִים, חֵס וְשְׁלוֹם. וְכַמוֹ-כֵּן הוּא בְּכָל עֲנִינֵי הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלִבּוּלִים שֵׁשׁ לְהָאָדָם, הַמוֹנְעִין אוֹתוֹ מֵעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶה עֵקֶר יוֹסוּרֵי הָאָדָם, וְצָרִיךְ הָאָדָם לְהַתְנַבֵּר עֲלֵיהֶם עַל-יְדֵי הַסְּתַבְּלוֹת אֵל הַתְּכָלִית. וְהַעֲקָר הוּא, בְּשִׁבְאִין עַל הָאָדָם יוֹסוּרִים וּמְנִיעוֹת מִבְּנֵי-אָדָם הַמוֹנְעִין, שֶׁהֵם מְדִיחִים בְּדַבְרֵיהֶם הָרַעִים מִן הָאֵמַת עַל-יְדֵי הַהֶסְתוֹת וְהַפְתוּיִים וְהַלְיָצָנוֹת וְדַבְרֵי חֲלָקְלוֹת שֶׁלָּהֶם וְכוּ', עַד שֵׁיכּוּלִין לְהַטּוֹת גַּם דַּעַת הַנְּרָדָף מִהֶם חֵס וְשְׁלוֹם וּלְשׁוֹנֹת רִצּוֹנוֹ לְבָלִי לְהַסְתַּבֵּל עַל הַתְּכָלִית בְּאֵמַת בְּרָאוּי, וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹכֵל לִפְלֹא לְגַמְרֵי בְיָדָם.

אֵךְ אַף עַל פִּי כֵּן, כִּשֶׁהָאָדָם חֲזָק בְּדַעַתוֹ מֵאִדּוֹ וַיִּוֹדַע הָאֵמַת לְאֵמַתוֹ, וּמִבְטַל עֲצָמוֹ בְּאֵמַת לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל פַּעַם וְנִכְלָל בְּאַחֲדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֵמַת, אִזּוֹ אֵינוֹ מִתִּירָא גַם מִהַמְּנִיעוֹת הַבָּאִים עָלָיו מִבְּנֵי-אָדָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "ה' לִי לֹא אִירָא מַה יַעֲשֶׂה לִּי אָדָם", וְכַמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל עַל פְּסוּק: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתֶּם קְרִבִּים הַיּוֹם לְמַלְחָמָה עַל אֵיבֵיכֶם" אִפְלוֹ אִין בְּכֶם אֵלָּא זְכוּת שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, "אֵל יִרְךָ לְבַבְכֶם אֵל תִּירָאוּ וְאֵל תַּעֲרִצוּ מִפְּנֵיהֶם וְכוּ'", הֵינּוּ מֵאַחֵר שֵׁשׁ בְּכֶם זְכוּת שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא אֲמוּנַת הַיְחוּד, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבְּטוּל לְהַסְתַּבֵּל עַל הַתְּכָלִית הַפְּשִׁית, וְיָמִי שֶׁהוּא חֲזָק בְּדַעַתוֹ לְהַסְתַּבֵּל תָּמִיד עַל הַתְּכָלִית הָאֵמַתִּית וְלִזְכֹּר בְּאַחֲדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ', אִזּוֹ בּוֹדָאֵי אִין לֹ

לְהַתִּירָא עוֹד מִשׁוּם אוֹיֵב וְשׁוֹנָא, כִּי כָּלֵם יִכְרְעוּ וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו, מֵאַחֵר שֶׁהוּא חֲזָק בְּדַעַתוֹ לְהַסְתַּבֵּל עַל הַתְּכָלִית הָאֵמַתִּית, אַף-עַל-פִּי שֶׁהַשׁוֹנָא עוֹמֵד כְּנִגְדּוֹ לְהַטּוֹת מוֹזֵה חֵס וְשְׁלוֹם. וְכַמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד לְגַלְיָת (שְׁמוּאֵל א יז): "אַתָּה בָּא אֵלַי בַּחֲרֵב וּבַחֲנִית וְכוּ', וְאֲנִכִּי בָּא אֵלֶיךָ בְּשֵׁם ה' וְכוּ'". וְזֶה בְּחִינַת הַחֲמִשָּׁה חֲלָקֵי אַבְנִים שֶׁלְקַח אִזּוֹ, שֶׁהֵם כְּנִגְדֵי שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹכָא בְּזִהַר הַקְּדוּשָׁה. כִּי בּוֹדָאֵי יֵשׁ כַּח לְהָאָדָם לְהַנְצִל גַּם מִבְּעַל-בְּחִירָה, כִּי בּוֹדָאֵי מֵאַחֵר שֵׁשׁ כְּלֵי-כֶף כַּח לְבְנֵי-אָדָם לְמַנְעוֹ מִחַמַּת שֶׁהֵם בְּעַל-יְדֵי-בְחִירָה, מִכְּלֵי-שִׁבְן שֵׁשׁ כַּח לְהָאָדָם הַכָּשֵׁר וְהַצָּדִיק לְהַנְצִל הַיְמָנוֹ, כִּי הַלּוֹא הַנְּרָדָף הוּא גַם-כֵּן בְּעַל-בְּחִירָה, וּמִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה, וְהַבָּא לְפָתַח מְסִיעִין לוֹ וְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעִזּוֹ. רַק שְׁעָקָר הַפְּתַח הוּא, שֶׁלֹּא יַחֲלֵשׁ דַּעַת הַנְּרָדָף לְהַתְרַחֵק מִהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ חֵס וְשְׁלוֹם עַל-יְדֵי הַרְדִּיפּוֹת וְהַיּוֹסוּרִין מִבְּנֵי-אָדָם. אֲבָל כִּשֶׁהוּא חֲזָק בְּדַעַתוֹ וּמִסְתַּבֵּל תָּמִיד עַל הַתְּכָלִית, אִזּוֹ לֹא יוֹכֵלוּ לְעַמֵּד נִגְדּוֹ שׁוּם אוֹיֵב וְשׁוֹנָא. וְלֹא דִי שֶׁהַצָּדִיק בְּעֲצָמוֹ יֵשׁ לוֹ כַּח לְעַמֵּד נִגְדֵי שׁוֹנָאֵיו הַבְּעַלֵּי-בְחִירָה, אַף גַּם מִי שֶׁנִּסְמָךְ וְנִלְוָה אֵל צָדִיק אֵמַתִּי, אִזּוֹ אֵינוֹ מִתִּירָא מִשׁוּם שׁוֹנָא בְּעוֹלָם, כִּי כְּמוֹ שֶׁדָּוִד הַצִּיל אִזּוֹ בְּכַחוֹ אֵת כָּל יִשְׂרָאֵל מִיַּד גְּלוּת, כְּמוֹ כֵּן הוּא בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, שֶׁהַצָּדִיק הָאֵמַתִּית שֶׁהוּא בְּעַל כַּח גְּדוּל יוֹכֵל לְהַצִּיל אֵת כָּל הַנְּלוּיִם אֵלָיו בְּאֵמַת מִיַּד שׁוֹנָאֵיהֶם וְרוֹדְפֵיהֶם. וְזֶה צְרִיךְ כָּל אָדָם לִידַע, שֶׁאִפְלוֹ אִם הוּא קָטָן בְּמַעֲלָה מֵאִדּוֹ וְאֵינוֹ מְגִיעַ לְקַרְסְלֵי הַצָּדִיקִים וְהַיְרָאִים הַקְּדוּמוֹנִים, אַף-עַל-פִּי-כֵּן צְרִיךְ שֵׁינְדַע, שֶׁבּוֹדָאֵי לֹא יִשְׁלַח עָלָיו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹנָא וּמוֹנְעַת כְּזֶה שֶׁלֹּא יוֹכֵל לְעַמֵּד כְּנִגְדּוֹ, אִם לֹא שְׂרָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שְׂמִינּוֹת עַל-יְדֵי-זֶה עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, וְהַלּוֹא עַל זֶה מְרַצָּה כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֲבָל עַל-פִּירֵיב הוּא רַק נְסִיוֹן, אִם יִתְחַזַּק לְעַמֵּד בְּהָאֵמַת וְאֲמוּנָה וְלֹא יִפֹּל בְּדַעַתוֹ מִחַמַּת הַשׁוֹנָאִים. וְכִשֶׁהוּא חֲזָק בְּדַעַתוֹ וּמִסְתַּבֵּל תָּמִיד עַל הַתְּכָלִית, בּוֹדָאֵי יוֹכֵל לְעַמֵּד נִגְדָם, וְהַעֲקָר עַל-יְדֵי כַּח הַצָּדִיק הָאֵמַתִּית שֶׁזֶה לְהַמְשִׁיךְ חֲדוּשֵׁי-תוֹרָה אֵמַתִּים מִהַרְשִׁימָה שֶׁל הַבְּטוּל שְׁלוֹ, שֶׁהִיא בְּמִדְרָגָה גְּדוּלָה וְנִפְלְאָה מֵאִדּוֹ, עַד שְׁעַל-יְדֵי-זֶה כָּלֵם יִכְרְעוּ וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו וַיִּשְׁלַט עֲלֵיהֶם בְּרִצּוֹנוֹ. וְזֶה בְּחִינַת (יִשְׁעִיָה נא): "אֲנִכִּי אֲנִכִּי הוּא מִנְחַמְכֶם", שְׁמִרְמוֹז עַל בְּחִינַת הַבְּטוּל וְהַרְשִׁימָה מִהַבְּטוּל הַנִּלְ. וְזֶה שְׁפִיטָה: "מִי אֵת וְתִירָאֵי מֵאֲנוּשׁ יָמוֹת וְכוּ'" מִי אֵת דִּיקָא, בְּחִינַת בְּטוּל הַנִּלְ, עַד שֶׁלֹּא תִדַע מֵעֲצָמָךְ כָּלֵם מִי אֵת. וְזֶה (שָׁם): "מִי אֵת וְתִירָאֵי מֵאֲנוּשׁ יָמוֹת", כִּי מֵאַחֵר שֶׁאַתָּה מְכֻוֵן רַק בְּשִׁבִיל הַתְּכָלִית הַנְּצָחִית אֵיךְ יוֹכֵל לְמַנְעַךְ שׁוּם אָדָם הַמוֹכֵן לְמִיתָה, אֲשֶׁר יִמְיוֹ כָּצֵל עוֹבֵר וּבְכָל יוֹם הָאָדָם מֵת, כִּי "יוֹם הַמּוֹת מִיּוֹם הַיּוֹלָדוֹ", כְּמוֹכָא בְּמָקוֹם אַחֵר. וְזֶה שְׁפִיטָה שָׁם: "וְאֲנִכִּי ה' אֵלֶיךָ, וְאֲשֶׁם דְּבָרֵי בְּפִיךָ

כ"ט

כי האדם עין השדה

המחלקת מגביה ומרים את האדם, כי האדם עין השדה (דברים כ). והנה עין המנוח על הארץ, אי אפשר לו להגביה את עצמו כי אם על ידי שבאין עליו מים שוטפין, אזי המים מרימין ונושאים את העין, והמחלקת נקרא מים, כמו שכתוב (תהלים פח): סבוגי כמים כל היום, הקיפו עלי יחד. (לקוטי מוהר"ן - סימן קסא)

שלום

שבת

לנטע שמים וליסוד ארץ, הינו בחינת החדושי תורה ששואבין מהרשימה מהבטול הנ"ל, שעל ידי חדושי תורה באלו נבראים שמים וארץ חדשים, ויכולים הצדיקים על ידי זה לשנות כל הטבע ולהנהיג הכל בצונם על ידי חדושי תורתם, כמו בא במקום אחר, על כן בודאי אין לה להתירא כלל משום בן אדם, שהוא כמו עשב וחסיר ממש, רק שהעקר שתהיה חזק בדתך להסתכל רק על התכלית האמת, שהוא בחינת "אנכי אנכי", ועל כל פנים שתהיה סמוך ונלוה ומקשר באמת לשם שמים, בשביל התכלית הנצחית, אל הצדיק האמת שזוכין לבטל עצמן אל השם יתברך בתכלית השלמות בכל פעם ברצוא ושוב, עד ששואבין משם חדושי תורה באלו שהם מעיני הישועה ממש, שיכולין להושיע ולעזר לכל אחד בכל עת לעמד להתגבר תמיד נגד כל הקמים ומשתטחים עליו מכל צד בגשמיות ורוחניות, על ידי שמאירין בלב כל אחד, אפילו הפחות שבפחותים, איזה התנוצצות וזריחה מהרשימה של הבטול הנ"ל. (הלכות מילה - הלכה ה, אותיות יש כ כא כג כז כז לפי אוצר היראה - מגיעות, אות יט)

כ"ה

מי האיש הירא ורף הלבב

על ידי חלישות הלב נופלין פחדים עליו. כי עקר הגבורה הוא בלב. ורפי הלבבות הם מתפחדים. וזה שכתוב: "איש הירא ורף הלבב" ופרש רש"י הירא וכו' כי על ידי רף לבב הוא מתירא. (קצור לקוטי מוהר"ן - סימן מג)

לאחינו כל בית ישראל
הוצאת חומשים עם פירוש
הלקוטי הלכות

במחיר הקרן
125 ₪ לסט (5 כרכים)

פרטים והזמנה: 054-8429006 (מאיר)